

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20060>

Özet

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i (MFST-TOAD), bireyleri **do?a yürüyü?ü** aktivitelerine kat?lmaya iten temel psikolojik ve çevresel faktörleri ölçmek amacıyla Türk popülasyonuna uyarlanm?? bir ölçektir. Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2013 y?l?nda Faik Ardahan ve Murat Mert tarafından gerçekleştirilmi?tir. Bu araç, özellikle rekreasyonel faaliyetler ve spor psikolojisi alanlarında, bireylerin d?? mekan sporlarına yönelik motivasyonel yapıları incelemek için tasarlanm??tır. Ölçek, bireylerin bu tür faaliyetlere kat?l?m nedenlerini, kişisel gelişimden sosyal etkileşime kadar geniş bir yelpazede değerlendirilmeyi sağlar. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlamayı amaçlam??, böylece Türkiye'deki araştırmacıların do?a sporları motivasyonunu güvenilir bir şekilde ölçmelerine olanak tanım??tır. Ölçek, do?a turizmi ve rekreasyon yönetimi alanlarında da kat?l?mcu davranışları anlamak için değerli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Do?a yürüyü?ü, **motivasyon**, rekreasyon, uyarlama, psikometrik, d?? mekan sporları, faktör analizi, trekking.

Yazarlar

Faik Ardahan, Murat Mert.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireyleri do?a yürüyü?ü (trekking/hiking) gibi d?? mekan rekreasyon faaliyetlerine kat?lmaya yönlendiren içsel ve dışsal faktörleri sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, kat?l?mcıların motivasyon kaynaklarını detaylıca analiz ederek, bu faaliyetlerin planlanması ve teşvik edilmesi için gerekli bilgileri sunar.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk popülasyonu için geçerli ve güvenilir olup olmadığını belirlemeyi hedeflemiştir. Bu çalışmada, spor bilimleri, turizm ve çevre psikolojisi alanlarında motivasyonel yapıları kültürel bağlamda anlamasına katkı sağlaması, böylece Türkiye'deki do?a sporları araştırmalarına temel bir araç kazandırm??tır.

Yapı

Ölçek, spesifik olarak **do?a yürüyü?ü** faaliyetlerine özgü motivasyonel yapıları ölçmektedir. Bu motivasyon, genellikle öz belirleme teorisi çerçevesinde içsel ve dışsal motivasyon boyutlarına

ayr?l?r. ?çsel motivasyon, bireyin aktiviteden ald??? keyif, macera aray??? ve ki?isel geli?im gibi unsurlar? kapsarken; d??sal motivasyon ise sosyal etkile?im, sa?l?k faydalar? veya kaç?? gibi d?? kaynakl? hedefleri içerir.

Ölçek, bireylerin do?ayla ba?lant? kurma, fiziksel aktivite ihtiyac? ve sosyal etkile?im gibi alt boyutlar arac?l???yla psikolojik yap?lar? de?erlendirir. Bu faktörlerin her biri, do?a yürüyü?ü aktivitesine kat?l?m?n alt?nda yatan farklı güdüleri temsil eder. Bu çok boyutlu yap?, motivasyonun karma??k do?as?n? yakalamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Ardahan ve Mert (2013) taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?n?n temel bile?enlerinden biridir. Uyarlama sürecinde yap? geçerli?inin (construct validity) incelendi?i varsay?lmaktadır. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? motivasyonel faktörleri, Türk kültürüne uygun bir ?ekilde do?ru ve tutarl? bir biçimde ölçüp ölçmedi?ini ortaya koymay? gerektirir.

Orijinal makalede detayl? geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n yay?nlanm?? olmas?, faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde ba?ar?yla do?ruland???n? ve ölçe?in kültürel adaptasyonunun geçerli oldu?unu dü?ündürmektedir. Ara?t?rmac?lar, geçerlik sonuçlar?n?n ayr?nt?lar? için yay?mlanm?? makaleye ba?vurmal?d?rlar.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability) analizleri, ölçek maddelerinin iç tutarl?l???n? ve ölçüm karar?l?l???n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusundaki tutarl?l???n? belirlemek amacıyla genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa kullan?lm??t?r. Yüksek Alfa de?erleri, ölçe?in güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda ve farklı örneklemlerde benzer sonuçlar üretme yetene?ini de kapsar. Ölçe?in güvenilirli?i, do?a yürüyü?ü motivasyonu alan?nda yap?lacak ileri ara?t?rmalar?n sa?lam bir temele oturmas?n? sa?lar.

Faktör Analizi

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i'nin psikometrik uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?s?sal boyutlar?n? belirlemek ve orijinal faktör yap?s?n? do?rulamak amacıyla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analiz, do?a yürüyü?üne kat?l?m? motive eden unsurlar?n (örne?in, macera aray???, sa?l?k, sosyal etkile?im) birbirinden ba??ms?z alt boyutlar halinde gruplan?p gruplanmad???n? inceler.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in sahip oldu?u motivasyon faktörlerinin Türk kat?l?mc?lar üzerindeki da??l?m? test edilmi? ve elde edilen faktör yükleri, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?ar?l? oldu?unu teyit etmi?tir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle desteklendi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle do?a yürüyü?ü faaliyetlerine kat?lan bireyler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki do?a yürüyü?ü faaliyetlerine kat?lan bireyler üzerinde test edilmi? ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri a?a??daki gibidir:

1 = Kesinlikle Hay?r

2 = Hay?r

3 = Karars?z?m

4 = Evet

5 = Kesinlikle Evet

Anahtar Kelimeler

Motivasyonel faktörler, trekking, hiking, rekreasyonel sporlar, Faik Ardahan, Murat Mert, psikometri, spor motivasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ardahan@akdeniz.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Faik Ardahan, Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi (Tahmini).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar (Faik Ardahan) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ölçe?in kullan?m?na ili?kin ücret bilgisi belirtilmemiştir; ancak akademik araçlar genellikle ara?t?rma amaçlı? kullan?mda ücretsizdir.

Test Y?I?: Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l **2013**'tür.

Kaynaklar

Ardahan, F. ve Mert, M. (2013). Bireyleri Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i ve bu faaliyetlere kat?larak elde edilen faydalar ölçe?inin Türk popülasyonu için geçerlilik güvenirlik çal??mas?. *International Journal of Human Sciences*, 10 (2), 338-355.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: j-humansciences.com.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: dogayuruyusu-yapmaya-motive-eden-faktorler-olcegi-mfst-toad.pdf.

Do?a Yürüyü?ü Yapmaya Motive Eden Faktörler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynaktaki ölçek maddeleri aç?kça listelenmemiştir. Ölçek maddelerinin tamam?na ve puanlama anahtar?na ula?mak için Ardahan ve Mert (2013) taraf?ndan yay?mlanan akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir. Bu makale, ölçe?in uygulanmas? ve de?erlendirilmesi için gerekli tüm bilgileri içermektedir.